

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СТРАХУВАННЯ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА РИЗИК-
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ТА
ІНСТИТУТІВ»**

**для студентів освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування» денної та заочної форм навчання
освітньої програми «Фінансові інститути та ризик-
менеджмент»**

Упорядники: **Приказюк Н.В.**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Версаль Н.І.**, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Пікус Р.В.**, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Лобова О.М.**, кандидат економічних наук, доцент кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Протокол № 13 від 18 травня 2021 року)

Рецензенти: **Ткаченко Н.В.**, доктор економічних наук, професор, директор інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Любкіна О.В.**, кандидат економічних наук, доцент, заступник декана з навчально-методичної роботи, доцент кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Методичні вказівки щодо написання курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» для студентів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання освітньої програми «Фінансові інститути та ризик-менеджмент» / упорядники: Н.В. Приказюк, Н.І. Версаль, Р.В. Пікус, О.М. Лобова. К.: ФОП Ямчинський О.В, 2021. – 44 с.

Методичні вказівки підготовлено згідно з нормативними вимогами до письмових робіт студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Магістр», спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за денною та заочною формами навчання. У виданні розкрито зміст основних етапів виконання курсової роботи, подано перелік тем, конкретизовано вимоги до структури роботи, її оформлення, оцінювання та захисту.

© Приказюк Н.В.,
Версаль Н.І., Пікус Р.В.,
Лобова О.М.
2021 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
1.1. Вибір та затвердження теми курсової роботи.....	5
1.2. Підбір і вивчення літератури.....	6
1.3. Складання та затвердження плану курсової роботи.....	7
2. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ РУКОПІСУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	9
2.1. Загальні вимоги.....	9
2.2. Вимоги до вступу.....	10
2.3. Вимоги до основної частини рукопису.....	12
2.4. Вимоги до оформлення ілюстрацій.....	13
2.5. Вимоги до оформлення таблиць.....	14
2.6. Вимоги до оформлення формул.....	16
2.7. Правила цитування.....	17
2.8. Вимоги до висновків.....	19
2.9. Вимоги до списку використаних джерел.....	19
2.10. Вимоги до оформлення додатків.....	20
3. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ.....	21
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25
ДОДАТКИ.....	26

ПЕРЕДМОВА

Курсова робота з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» є обов'язковим компонентом навчального плану для студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Магістр», спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітня програма «Фінансові інститути та ризик-менеджмент» (ОП «ФІРМ»), денна та заочна форми навчання.

Метою написання курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» є проведення студентами наукового дослідження щодо актуальних питань розвитку фінансових ринків та інститутів в Україні та інших країнах світу, а також способів управління ризиками в цих інститутах. Курсова робота виконується для того, щоб поглибити, закріпити та узагальнити знання, які студенти отримують під час вивчення даної дисципліни упродовж семестру. Крім того, підготовка курсової роботи дозволяє студентам застосувати набуті знання й навички для вирішення конкретних завдань прикладного характеру.

Під час виконання курсової роботи студенти мають можливість навчитися самостійно працювати з науковою літературою та різноманітними джерелами інформації, попрактикуватися в застосуванні різних методів наукового дослідження й пізнання. Проведення студентами власного дослідження сприяє систематизації набутих знань з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів», поглибленому аналізу проблеми, а також демонстрації глибини знань, творчих здібностей та навичок критичного мислення.

Методичні вказівки щодо написання курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» підготовлено згідно з нормативними вимогами до письмових робіт студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Магістр», спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», за денною та заочною формами навчання на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У виданні розкрито зміст основних етапів виконання курсової роботи, подано перелік тем, конкретизовано вимоги до структури курсової роботи, особливостей її оформлення, оцінювання та захисту.

Захист курсових робіт з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» проходить перед спеціально скликаною комісією за участі викладачів кафедри. Захист курсових робіт відбувається за графіком, встановленим кафедрою, до складання студентами іспиту з даної дисципліни. Незадовільна оцінка за курсову роботу є підставою для недопуску студента до іспиту з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів».

1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Вибір та затвердження теми курсової роботи

Підготовку до написання курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» студенти ОС «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОП «ФІРМ» розпочинають з вибору теми. Кафедра страхування, банківської справи та ризик-менеджменту щорічно оновлює та затверджує перелік тем курсових робіт з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» (*Додаток А*).

При виборі теми курсової роботи студент може одержати кваліфіковану консультацію у викладачів кафедри. В окремих випадках студентам, які виявили схильність до науково-дослідницької роботи, надається право запропонувати власну тему курсової роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки і наданням попереднього плану. Перевага надається темам, які продовжують розробку виконуваного студентом напряму наукового дослідження або безпосередньо пов'язані з місцем його професійної діяльності (для студентів заочної форми навчання). Запропонована студентом тема погоджується з науковим керівником.

Назва курсової роботи повинна відповідати змісту дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів», вказувати на мету дослідження та його завершеність. Іноді для більшої конкретизації до назви доцільно додати невеликий підзаголовок (4-6 слів). У назві курсової роботи не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Зокрема, потрібно уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» і т. ін., в яких не відображено достатньою мірою суть проблеми.

Для затвердження теми курсової роботи студент звертається на кафедру із заявою, в якій зазначає тему роботи, а також, за потреби, найменування банківської чи небанківської фінансової установи, на матеріалах якої буде виконуватися робота (*Додаток Б*). Забороняється, щоб декілька студентів виконували дослідження за однаковою темою.

Кафедра затверджує теми курсових робіт з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» згідно поданих на кафедру заяв і призначає кожному студенту наукового керівника зі складу викладачів кафедри згідно їх наукових інтересів та педагогічного навантаження. Темі курсових робіт і наукові керівники від кафедри закріплюються рішенням кафедри.

Після затвердження теми курсової роботи студент із науковим керівником узгоджують календарний план написання курсової роботи (*Додаток В*). Крім того, науковий керівник надає рекомендації щодо збору

й обробки практичного матеріалу та необхідної літератури, консультує студента, здійснює контроль за ходом виконання дослідження, готує відгук на роботу, має право бути присутнім на захисті курсової роботи на засіданні Комісії по захисту курсових робіт з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів».

1.2. Підбір і вивчення літератури

Успішне написання курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» багато в чому залежить від ефективності проведеної підготовчої роботи. Обравши тему, студент повинен чітко розуміти мету дослідження, послідовність написання курсової роботи, опрацювати відповідну літературу та статистичний матеріал. За необхідності він може звернутися за консультацією до викладачів, гарантів ОП «ФІРМ» та завідувача кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту, працівників бібліотеки.

У разі, якщо напрям дослідження є новим для здобувачів, варто розпочати з підручників і посібників. Надалі опрацювати статті у наукових журналах, монографіях. Такими журналами можуть бути: «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка Серія Економіка», «Фінанси України», «Вісник Національного банку України», «Фінансові послуги», «Страхова справа», а також інших журналів відкритого доступу, зокрема, закордонних, а саме: «Investment Management and Financial Innovation», «Ekonomika» та багато інших. Для пошуку необхідного матеріалу студенту доцільно скористатися картотекою бібліотеки університету, предметно-тематичними каталогами публічних бібліотек, а також на <https://www.researchgate.net>. З працями викладачів економічного факультету можна ознайомитися або на сайті економічного факультету (<https://econom.univ.kiev.ua/departments/iarm/staff/>), або в системі Google Academy.

Нормативно-правові документи також варто використовувати як джерело інформації, особливо у разі, якщо в науковій роботі охоплюються питання регулювання.

Для пошуку необхідного матеріалу студенту доцільно скористатися картотекою бібліотеки університету та предметно-тематичними каталогами публічних бібліотек.

При вивченні літератури студент повинен використовувати актуальні наукові публікації. Необхідно здійснювати цілеспрямований пошук за темою дослідження, вести робочі записи. Записи можна здійснювати як у формі стислого викладу (реферату), так і у вигляді окремих цитат. Усі записи незалежно від їх характеру (основні положення тексту, таблиці, статистичні матеріали, цитати) повинні бути підтверджені посиланням на джерела.

Слід звернути увагу на особливості збору та обробку статистичних і звітних даних, що відображують сутність, динаміку досліджуваних питань і явищ. Процес збору статистичного матеріалу складний і трудомісткий, що потребує певного досвіду. З метою економії часу, забезпечення своєчасності і високої якості виконання курсової роботи необхідно скласти графік збору та обробки інформації.

Джерелами для одержання статистичного матеріалу можуть бути: статистичні збірники, опубліковані роботи, інформаційні матеріали основних регуляторів фінансового сектору, звітні дані банків та небанківських фінансово-кредитних установ, аналітичні матеріали саморегулювальних організацій. Так, в якості джерел статистичної інформації можна використовувати офіційні сайти таких установ, як Національного банку України (www.bank.gov.ua), Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (www.nssmc.gov.ua), Національної асоціації банків України (www.nabu.ua) тощо.

Зібраний статистичний матеріал повинен бути оброблений з використанням економіко-математичних і статистичних методів та поданий у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. На основі їх наступного аналізу у курсовій роботі повинні бути відображені основні закономірності й тенденції, зроблені науково обґрунтовані висновки, визначені шляхи удосконалення процесів на ринку фінансових послуг.

Усі опрацьовані літературні джерела включаються до списку літератури. Доцільно зауважити, що вивчення літературних джерел, збір та обробка цифрового матеріалу, необхідного для виконання дослідження, відбувається не тільки в підготовчий період. Поглиблене вивчення спеціальної літератури, додатковий збір деяких статистичних даних здійснюється протягом всього періоду написання курсової роботи, включаючи її завершальний етап.

1.3. Складання та затвердження плану курсової роботи

Важливим етапом підготовки студентом курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» є складання плану, який розкриває зміст роботи, спрямовує на вирішення поставлених завдань. Підготовка до складання плану розпочинається з ознайомлення з основною літературою за темою дослідження. Якісно складений план курсової роботи сприяє ефективному і цілеспрямованому опрацюванню літературних джерел, підвищує ефективність збирання та обробки фактичного матеріалу, є підґрунтям логічної структури викладення результатів дослідження.

Конкретний зміст курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» визначається її темою, спрямованістю досліджуваних проблем та переліком визначених завдань.

У кожній курсовій роботі необхідно:

- обґрунтувати актуальність обраної теми;
- розкрити теоретичну складову проблеми, ознайомитись з останніми результатами наукових досліджень з даної тематики;
- визначити, які теоретичні та прикладні питання ще не знайшли свого вирішення або залишаються дискусійними та потребують подальшого опрацювання;
- здійснити всебічний аналіз об'єкта та предмета дослідження на основі опрацювання фактичного матеріалу;
- розробити і обґрунтувати пропозиції відповідно до мети та визначених завдань.

Кожна курсова робота має свої особливості. Рекомендується така структура рукопису курсової роботи (*Додаток Е*):

1. Титульний аркуш
2. Зміст
3. Перелік умовних позначень символів, скорочень і термінів (якщо необхідно)
4. Вступ
5. Основна частина:
 - перший (теоретичний) розділ;
 - другий (аналітичний) розділ;
 - третій (конструктивно-рекомендаційний) розділ.
6. Висновки
7. Список використаних джерел
8. Додатки.

При розробці плану роботи необхідно добре продумати зміст кожного параграфу, скласти коротку їх анотацію. Матеріал повинен бути узгоджений за змістом та розміщений в логічній послідовності (*Додаток Ж*).

План дослідження залежить від поставленої мети, завдань і об'єкта дослідження. При розробці плану необхідно виявляти самостійність. До погодження плану з науковим керівником студент може розробити декілька його варіантів.

Складаючи план курсової роботи, студент повинен показати розуміння суті вибраної теми, напрямів її дослідження, постановки і вирішення окремих питань. Погоджений з науковим керівником і затверджений ним план є основою для підготовки і написання курсової роботи.

План курсової роботи повинен мати вступ, три розділи й висновки. У другому розділі необхідно виділити окремі параграфи. Назви розділів не повинні співпадати з назвою курсової роботи, а назви параграфів не повинні повторювати назви розділів.

2. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ РУКОПІСУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Загальні вимоги

Курсова робота друкується за допомогою принтера на одній стороні аркушу білого паперу формату А4 (210 мм x 297 мм), (28 рядків на сторінці, 60-62 знаки у рядку).

Друкований текст виконується шрифтом – Times New Roman, розмір шрифту основного тексту – 14 звичайний, для назв розділів – жирний. Стиль – нормальний, вирівнювання за шириною сторінки. Міжрядковий інтервал – 1,5. Обсяг курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» без додатків має становити 30-35 сторінок.

У тексті курсової роботи мають бути чітко виділені абзаци, розмір абзацного відступу – 1-1,5 см. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

На **титульному аркуші** курсової роботи вказується:

- назва вищого навчального закладу, де виконано роботу;
- назва кафедри;
- назва теми роботи;
- прізвище, ім'я автора роботи;
- вчений ступінь, посада, прізвище, ім'я наукового керівника (*Додаток З*).

Зміст подається на початку роботи, на наступній сторінці після титульного аркушу та має відображати сутність проблеми, складність та логіку дослідження. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), загальних висновків, списку використаної літератури, додатків. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими та зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи. Приклад оформлення змісту курсової роботи наведено в *Додатку Ж*.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів. Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення й таке інше, то їх перелік може бути поданий у роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік умовних позначень треба друкувати двома колонками, в яких ліворуч за абеткою наводять скорочену назву (аббревіатуру) якогось багатослівного терміну, або назви міжнародного фінансового інституту, праворуч – їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Заголовки структурних частин курсової роботи — «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» — друкують великими літерами симетрично до тексту (тобто по центру) — 14 шрифт жирний. Після заголовку структурної частини має бути відступ — 2 міжрядкові інтервали. Заголовки параграфів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу — 14 жирний, вирівнювання по ширині сторінки. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Після заголовку параграфу має бути відступ — 1 міжрядковий інтервал.

Кожний розділ рекомендується розпочинати з нової сторінки, не дозволяється під назву розділу відводити окрему сторінку. Новий параграф починається на тій сторінці, де закінчено попередній, через 2 міжрядкові інтервали (*Додаток І*).

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без позначки «№».

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Другою сторінкою слід вважати зміст. *На сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.*

Такі структурні частини курсової роботи як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ не мають порядкового номера, тобто, не можна друкувати: «1. ВСТУП», або «РОЗДІЛ 5. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера розділу крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Параграфи нумерують у межах кожного розділу. Номер параграфу складається з номера розділу і порядкового номера параграфу, між якими ставлять крапку. У кінці номера параграфу також повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій параграф другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок параграфу.

Пункти нумерують у межах кожного параграфу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, параграфу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна також стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього параграфу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

2.2. Вимоги до вступу

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтовує необхідність проведення подальших досліджень і містить перелік застосованих методів дослідження.

У вступі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності. Зазначені складові у вступі мають бути виділені курсивом (*Додаток К*).

Актуальність теми дослідження. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання, а також обґрунтувати доцільність проведення наукових досліджень за обраним напрямом.

Рівень розробки теми дослідження у науковій літературі. Зазначається, які вітчизняні та зарубіжні науковці займалися дослідженням даної проблеми, а також звертається увага на недостатньо вивчені аспекти проблеми та питання, що залишаються невирішеними, що і обумовлює необхідність написання дипломної роботи на обрану студентом тему. Бажано надати коротке резюме щодо необхідності подальшого вивчення теми.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Завдання мають бути сформульовані відповідно до пунктів та підпунктів плану та можуть містити слова «вивчити», «розглянути», «з'ясувати», «охарактеризувати» тощо.

Не можуть вживатись «дослідити», «проаналізувати».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Інформаційну базу дослідження. Мають бути перераховані види літературних джерел, що використовувались при написанні курсової роботи.

Апробація результатів дослідження (за наявності). Зазначається, на яких наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах висвітлено результати досліджень, включених до рукопису курсової роботи.

Обсяг та структура роботи.

Зазначається, з яких структурних частин складається курсова робота, на скількох сторінках розміщена, скільки в роботі рисунків, таблиць, додатків, а також скільки пунктів містить список використаних джерел.

2.3. Вимоги до основної частини рукопису

Основна частина курсової роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. В межах розділу параграфи відокремлюються двома міжрядковими інтервалами. Кожен параграф має закінчуватися висновком: «Таким чином, встановлено...», «Отже, ...» і т. ін. (див. *Додаток І*)

У першому розділі (5-7 стор.) досліджуються методологічні та теоретичні аспекти обраної теми роботи, визначаються методи, способи, інструменти дослідження, які використовуватимуться у наступних частинах роботи. У даному розділі студент дає огляд наукової літератури за темою дослідження, окреслює основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, визначає дискусійні питання, здійснює критичний аналіз різних точок зору з теми на основі дослідження даних наукових монографій, наукових періодичних видань, законодавчих та нормативних актів, висловлює свій погляд на розв'язання проблемних дискусійних питань.

У другому розділі (10-15 стор.) студент повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах конкретних фінансових інститутів (мінімальна кількість 5 інститутів), наприклад банків, страхових компаній, небанківських фінансових установ чи окремої групи фінансових посередників, або фінансового ринку в цілому чи конкретної його частини (напряму).

У цьому розділі можна виділити 2 відносно самостійних підрозділи, що містять економічну характеристику, аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження. Фінансово-економічний аналіз проводиться на основі даних бухгалтерської та фінансової звітності, статистичних та інших фактичних матеріалів. Розділ має бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми) за останні 5 років мінімум.

Третій розділ (5-10 стор.) повинен містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі. Характер і зміст рекомендацій, що пропонуються, повинні базуватися на аналізі, проведеному в другому розділі роботи.

Пропозиції автора повинні базуватись на теоретичних положеннях і аналізі фактичного матеріалу за об'єктом, що досліджується, а також давати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами, викладеними у вітчизняних і зарубіжних працях. Ці пропозиції повинні бути чітко сформульовані, реальні і мати практичне значення. Бажано також розрахувати і обґрунтувати економічну ефективність від впровадження запропонованих заходів, показати їх переваги.

2.4. Вимоги до оформлення ілюстрацій

Ілюструють курсову роботу, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту, запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Основними видами ілюстративного матеріалу в роботах є діаграма і графік. *На всі ілюстрації має бути посилання в тексті перед наведенням ілюстрації.* Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках: (рис. 2.1) або зворот типу: «...як це видно з рис. 2.1» або «...як це показано на рис. 2.1».

Ілюстрації необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрація, розмір якої перевищує половину сторінки формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» та нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номеру розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 2.1 (перший рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. *Вирівнювання по ширині.*

Якщо в розділі курсової роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів.

Наприклад: Рис. 1.2. Класифікація посередників на страховому ринку.

За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під рисунком). *Під кожним рисунком має бути посилання на джерела, на основі яких він побудований.*

Кожен рисунок має містити посилання на джерело, на основі якого його було створено. Якщо ілюстрація була взята з літератури без авторських змін, посилання вказується у квадратних дужках після назви.

Наприклад: Рис. 1.2. Класифікація посередників на страховому ринку [25, с.61].

Якщо ілюстрація складена автором на основі використання декількох джерел, то відповідно робиться посилання на це у наступному рядку після назви з абзацу. При цьому курсивом виділяється слово «Джерело», а назва подається звичайним шрифтом (Times New Roman, 12 кегель, з абзацним відступом, вирівнювання по ширині), між ними ставиться двокрапка.

Наприклад: *Джерело:* складено автором на основі [5, 11, 19].

Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення. Ілюстрації виконуються в чорно-білому кольорі (Додаток Л).

2.5. Вимоги до оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, оформлюється у вигляді таблиць.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)

Назва таблиці

Назви стовпчиків					Заголовки граф
					Підзаголовки граф
Назви рядків					
	Графи				

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та її номер вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці (наприклад, Продовження табл. 2.3).

Назва таблиці повинна відповідати її змісту. Всі елементи таблиці повинні бути логічно підпорядковані, тобто кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожна назва рядка, що розміщується в таблиці ліворуч, – всіх даних цього рядка. Графу «Номер рядка» необхідно використовувати за наявності посилань у тексті на окремі рядки. Назви стовпчиків та рядків ставлять у називному відмінку однини або множини. Позначення одиниць величин рекомендується приєднувати до попередньої частини заголовка без дужок та без прийменника, наприклад: «млн. грн.».

Заголовок кожної графи на початку таблиці має бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру, зазначені у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються. Назви стовпчиків та назви рядків повинні бути лаконічними. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх назв рядків слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять в тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи співпадали; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють назви її стовпчиків, в другому випадку – назви рядків.

Під кожною таблицею має бути посилання на джерела, на основі яких таблиця побудована. При цьому курсивом виділяється слово «Джерело», а назва подається звичайним шрифтом (Times New Roman, 12 кегель, з абзацним відступом, вирівнювання по ширині), між ними ставиться двокрапка.

Наприклад: *Джерело*: складено автором на основі [5, 11, 19].

Якщо таблиця містить статистичні показники та певні розрахунки, що були зроблені автором, то під таблицею ставиться посилання, в якому зазначається, що таблиця містить дані, розраховані автором.

Наприклад: *Джерело*: складено та розраховано автором на основі даних НБУ.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Теж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних символів, які

повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (*Додаток М*).

2.6. Вимоги до оформлення формул

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) – перша формула другого розділу.

Рівняння та формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче формули необхідно залишати не менше одного вільного рядка. Якщо формула не вміщується в один рядок, її слід перенести після знаку рівності, або після знаків «плюс», «мінус», «множення». Після знаку «ділення» перенос робити не бажано.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Після формули перед поясненням ставлять кому, потім з нового рядка від лівого поля – слово «де» без двокрапки після нього, за ним – позначення першої величини, і після тире її пояснення. Далі – кожне наступне позначення і його пояснення. В кінці кожного пояснення ставлять крапку з комою, а в кінці останнього – крапку. Значення кожного символу потрібно подавати з нового рядка.

Наприклад:

$$LTV = \frac{ML}{AVP} \times 100\% \quad (2.1),$$

де LTV (англ. Loan-to-Value) – співвідношення вартості іпотечного кредиту до вартості предмета застави;

ML (англ. Mortgage loan) – сума іпотечного кредиту у грошовому виразі;

AVP (англ. Appraised value of the property) – вартість предмета застави.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується в рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні зазначають на рівні останнього рядка. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться праворуч від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і звернене в сторону номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил

пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації:

- а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово;
- б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера. Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

2.7. Правила цитування

Звертаємо Вашу увагу на неприпустимість плагіату у курсовій роботі. До захисту допускаються курсові роботи, виконані студентами самостійно. Виявлення в поданій до захисту курсовій роботі академічного плагіату є підставою для відмови у проведенні захисту.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

- 1. ...
- 2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Коли в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Наприклад, цитата в тексті: «Фінансові інструменти – це різноманітні фінансові документи, які обертаються на ринку, мають грошову вартість і за допомогою яких здійснюються операції на ринку фінансових послуг» [16, с. 29].

Відповідний опис у переліку посилань:

16. Ринок фінансових послуг: підручник / С.М. Еш. К.: Центр учбової літератури, 2015, 400 с.

Посилання на ілюстрації чи формули вказують порядковим номером ілюстрації чи формули, наприклад: рис. 2.1, формула (2.6). На всі таблиці та ілюстрації, наведені в роботі, повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... в табл. 2.2».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Рекомендується точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати повинен бути наведений українською мовою;
- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;
- якщо необхідно виявити ставлення студента до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

– якщо автор роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М. Х.), (підкреслено мною. – М. Х.).

2.8. Вимоги до висновків

Містять стислий виклад актуальності теми, найбільш важливі узагальнення, зроблені оцінки, практичні рекомендації до яких дійшов автор у процесі розв'язання обраної наукової проблеми. Далі формулюють рекомендації автора щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

У висновках можна наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів підсумковими цифрами з власних розрахунків, викласти рекомендації щодо їх використання. Таблиці, графіки, схеми у висновках не наводяться. Також висновки не повинні містити нового матеріалу, який не був викладений в основній частині.

Висновки мають безпосередній зв'язок із завданнями, які були сформульовані у вступі. Ознайомлення з текстом висновків повинно сформулювати у читача уявлення про ступінь реалізації автором дослідження поставленої мети та завдань (*Додаток Н*).

Висновки повинні бути пронумеровані. Рекомендовано робити таку кількість пунктів висновків у курсовій роботі з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» як кількість завдань у вступі.

2.9. Вимоги до списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщується після висновків по роботі за наскрізною нумерацією. У списку повинні вказуватись лише джерела, які були безпосередньо використані автором при написанні роботи, а не всі переглянуті по темі роботи джерела.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи, безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю, без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв тощо. Зразок оформлення джерел залежно від їх виду наведено в *Додатку П*.

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, спочатку україномовні праці, а потім джерела іноземною мовою (Додаток Р).

Список використаних джерел повинен містити **не менше 30 найменувань** (кількість літературних джерел у списку повинна приблизно відповідати кількості сторінок в роботі). Джерела літератури в основному (бажано не менше 90%) мають бути датовані не старше 2000 року. Викладачі економічного факультету є провідними науковцями за багатьма напрямками економічної науки, а обраний Вами керівник наукової роботи напевно є фахівцем з тематики Вашої курсової роботи. Зважайте на цей факт під час опрацювання наукових джерел. Також не менше 15% усієї літератури повинні становити джерела іноземною мовою, що дає можливість студентам краще ознайомитися з актуальними працями науковців з інших країн світу за обраною темою дослідження.

2.10. Вимоги до оформлення додатків

Для більш детального розкриття теми курсової роботи рекомендується використовувати додатки, до яких відносяться:

- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- використані форми фінансової звітності;
- статистичні таблиці;
- графіки та схеми;
- інструкції та методики, як використані, так і розроблені самостійно автором у процесі виконання роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), відокремлюючи окремою сторінкою з написом «Додаток» та розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках курсової роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток » і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Г', Є, І, І', Й, О, Ч, Ь.

Наприклад: Додаток А, Додаток Б.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А. 1) – перша формула додатка А.

3. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ

Закінчена й підписана студентом курсова робота з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» подається науковому керівникові в роздрукованому та електронному вигляді для перевірки та підготовки відгуку відповідно до критеріїв оцінювання. У разі недотримання вимог до змісту та оформлення робота повертається на доопрацювання. Студент повинен при доопрацюванні усунути вказані зауваження наукового керівника і здати роботу на повторний розгляд.

У відгуку на курсову роботу відзначається актуальність теми дослідження, характеризується зміст усіх розділів, підкреслюється практичне значення пропозицій. У відгуку також відображається рівень володіння методикою дослідження, професійна підготовка, відзначається відповідність оформлення і змісту роботи вимогам вищої школи та рекомендації щодо направлення курсової роботи на захист.

До захисту студент подає зброшуровану у м'якій палітурці курсову роботу. Керівник надає комісії відгук, який не є базою для підсумкової оцінки на захисті курсової роботи.

Захист курсових робіт з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» здійснюється згідно з графіком навчального процесу.

Курсові роботи студенти захищають на відкритому засіданні спеціально скликаної комісії з викладачів кафедри під час залікової сесії перед іспитом з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів». Студент готує до захисту **доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді презентації (Додаток С)**, підготовленої за допомогою MS Power Point. Максимальний обсяг презентації – до 10 слайдів, які можуть містити таблиці, графіки, що відображають головні результати дослідження, основні висновки, узагальнення та пропозиції, що містяться у курсовій роботі.

Захист курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» розпочинається з доповіді її автора, в якій він у межах 5-7 хвилин має викласти:

- актуальність теми, мету та завдання проведеного дослідження;
- основні теоретичні положення та методологію;
- результати дослідження, а у разі наявності – пропозиції для ухвалення рішень на рівні топ-менеджменту.

– 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Для оцінювання якості виконання студентом курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів» застосовуються такі критерії (Табл. 4.1):

Таблиця 4.1

Критерії оцінювання курсових робіт

Критерій	Максимальна кількість балів	% виконання			
		0-59% Незадовільно	60-74% Задовільно	75-89% Добре	90-100% Відмінно
1	2	3	4	5	6
<p>1. Наукова значимість, мета та завдання Оцінюється значимість, актуальність і інноваційність теми (проблеми) дослідження. Оцінюється здатність коректно сформулювати мету та завдання дослідження.</p>	10	Проблема дослідження не є новою, автором лише скопійовані підходи до її вирішення, наявні у роботах інших дослідників. Мета нечітка, завдання не структуровані і не розкривають тему дослідження.	Проблема дослідження не є новою. Обґрунтування проблеми дослідження є поверховим і не завжди логічним. Має місце компіляція ідей, з незначною критичною їх оцінкою. Мета чітка, однак, завдання лише частково розкривають тему дослідження.	Чітко визначені всі елементи, бракує інноваційності та сучасності.	Аргументовано, чітко визначено. Актуальні завдання. Обґрунтовано проблематику. Запропоновано інноваційне рішення проблеми.
<p>2. Огляд літератури Ступінь опрацювання вітчизняних та зарубіжних наукових джерел. Наявність доказів відповідності вибору проблемного питання сучасності. Ефективна оцінка та синтез літературних джерел відображає розуміння проблематики дослідження.</p>	15	Використана наукова література є дуже обмеженою: переважно підручники і посібники, а також публіцистичні матеріали. Джерела, подані в списку літератури, не стосуються або обмежено стосуються дослідження. Опрацювання літератури є поверховим, не корелює з метою дослідження.	Використана наукова література в цілому відповідає темі дослідження. Переважно використані наукові статті як ресурс для розкриття проблематики. Джерела, подані в списку літератури, переважно стосуються дослідження. Опрацювання літератури є достатнім, проте відсутня належна дискусія.	Для дослідження використані релевантні наукові статті та монографії. Виклад огляду літератури свідчить про розуміння проблеми і методології її дослідження.	Для розв'язання проблеми використані найновітніші підходи, висвітлені у провідних вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях. Виклад огляду літератури свідчить про розуміння проблеми, її критичне осмислення, на основі чого обрана методологія подальшого дослідження.

1	2	3	4	5	6
<p>3. Якість даних і методологія дослідження Адекватність пояснення обраної методології, її резонансність в контексті дослідження</p>	20	<p>Якість даних є низькою через незрозумілість джерел їх отримання. Дані є недоречними та хаотичними. Обрані методи дослідження не дозволяють вирішити проблему. Опис методології не є прозорим і зрозумілим.</p>	<p>Обсяг даних є незначним і не дозволяє зробити коректні висновки. Вкрай обмежений збір даних, погано ідентифіковані дані, відсутність критеріїв оцінки, без аналізу. Використана методологія є базовою.</p>	<p>Якість даних є високою, дані є релевантними. Використано стандартний підхід до збору і аналізу даних, але прийнятний для їх оцінки. Методологія дослідження обрана правильно, що дозволяє отримати правильні результати.</p>	<p>Якість даних висока. Передові підходи до збору, чітка валідність даних, критичний аналіз з використанням відповідних методик і критеріїв, повністю аргументовані результати. Теоретична основа є чіткою і відповідною. Методологія дослідження дозволяє інноваційно вирішити проблему.</p>
<p>4. Результати дослідження Особисте аргументування висновків з аналізу та розуміння наслідків та обмежень, сильних і слабких сторін дослідження</p>	30	<p>Результати дослідження не корелюють з оглядом наукової літератури, викладеною методологією і не розкривають тему дослідження та не розв'язують основні завдання дослідження.</p>	<p>Результати дослідження корелюють з оглядом наукової літератури, але не використана доречна методологія дослідження, тема і завдання роботи розкриті частково.</p>	<p>Результати дослідження корелюють з оглядом наукової літератури, використана пропонується методологія дослідження, отримані валідні результати, тема і завдання роботи розкриті.</p>	<p>Результати дослідження висвітлені комплексно, мета і завдання дослідження розкриті, робота є цілісною. Обґрунтовані зв'язки з теорією, здійснений належний якісний аналіз даних та подано їх критичну інтерпретацію.</p>
<p>5. Висновки Взаємозв'язок висновків з існуючими академічними дебатами та / або поточними доказами. Найвність ефективного зв'язку з актуальними науковими концепціями</p>	10	<p>Висновки не обґрунтовані доказами, вони не стосуються теми курсової, їх розробка незрозуміла і неповна, немає рекомендацій / можливостей для подальшого розвитку</p>	<p>Висновки мають обмежене обґрунтування в доказах, існує обмежений зв'язок з існуючою теорією і темою роботи, дуже обмежені рекомендації / можливості для подальшого розвитку</p>	<p>Адекватна спроба використовувати докази для досягнення відповідних висновків, які стосуються теми курсової роботи, висновки можуть бути загальними і некритичними, адекватними рекомендаціями для подальшого розвитку.</p>	<p>Чіткі висновки з дуже якісною кореляцією з темою роботи і добре аргументованими доказами. Визначено чіткі та практичні рекомендації / можливості для подальшого розвитку</p>

Продовження Табл. 4.1.

1	2	3	4	5	6
<p>6. Презентація, структура, доповідь та мова</p> <p>Використання відповідної графіки, ілюстрацій та точного посилання в презентації. Використання наукової української мови. Добре структурована, логічна і послідовна робота, із використанням відповідних заголовків розділів.</p>	15	В основному невмілі і незрозумілі, неструктуровані, нелогічно представлені слайди презентації.	Низька якість презентації. Багато орфографічних і граматичних помилок. Складність в інтерпретації даних, представлених на слайдах. Неструктурованість і заплутаність слайдів.	Чітке та ефективне використання графіки та діаграм, хороша орфографія та граматика, деякі друкарські помилки або невідповідності, більшість слайдів є логічними і зрозумілими.	Відмінне використання мови, привабливе і ефективне використання графіки, графіків і таблиць, відповідне і послідовне посилання майстерно сформована структура.

Джерело: складено авторами на основі [10, 11]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання К.: ДП «УкрНДНЦ» 2016. 26 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, ДП «УкрНДНЦ» 2016. 20 с.
3. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. К.: ДП «УкрНДНЦ» 1995. 86 с.
4. Етичний кодекс університетської спільноти. URL: <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>
5. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ. URL: <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>
6. Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджено Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка 02.03.2020 р., протокол № 8 та введено в дію наказом від 10.03.2020 р. № 197-32 URL: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>
7. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (макет), затверджене Наказом ректора від 08 липня 2019 р. за № 603-32 URL: <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>
8. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
9. Стосовно Рекомендацій щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681
10. Criteria for assessing a Master's thesis (scale 1-5). URL: <https://www.jyu.fi/sport/fi/opiskelu/opiskelijan-ohjeet/opiskelu/pro-gradu-tutkielma-1/criteria-for-assessing-a-masters-thesis-1.pdf>
11. Masters Dissertation assessment criteria. URL: <http://www.sbsaob.soton.ac.uk/wp-content/uploads/sites/140/2016/10/Masters-Dissertation-assessment-criteria.pdf>

ДОДАТКИ

Кафедра страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

**Напрямки досліджень у курсових роботах
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

1. Банкострахування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
2. Діджиталізація банківської діяльності.
3. Діяльність НПФ в умовах ринкової економіки.
4. Діяльність страхових посередників: сучасні тенденції.
5. Інвестиційна діяльність недержавних пенсійних фондів в Україні.
6. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні.
7. Інноваційний розвиток перестраховання в Україні.
8. Інтеграція банківського та страхового бізнесу: сучасна практика та перспективи розвитку.
9. Капітал страхових компаній України: сучасний стан та методи управління.
10. Кредитний ризик-менеджмент банку.
11. Кредитно-рейтингова оцінка як інструмент виявлення фінансових ризиків організацій.
12. Оподаткування страхових компаній в Україні та шляхи його реформування.
13. Організація системи ризик-менеджменту банку.
14. Основні типи монетарних стратегій та особливості їх застосування.
15. Регулювання банківської діяльності в умовах кризи.
16. Регулювання та нагляд за діяльністю системно важливих банків.
17. Резерви страхової компанії: формування та розміщення.
18. Реорганізація проблемних банків в Україні.
19. Ризик банкрутства суб'єктів господарювання: оцінка та способи мінімізації.
20. Ризик-менеджмент банку в умовах фінансової кризи.
21. Ризик-менеджмент страхових компаній в контексті вимог платоспроможності.
22. Розвиток інформаційних технологій на страховому ринку України.
23. Розвиток маркетингу в страхових організаціях України.
24. Розвиток страхування екологічних ризиків.
25. Розвиток та особливості діяльності державних банків.
26. Розвиток та особливості діяльності невеликих банків в Україні.
27. Стратегія діяльності та розвитку банків з іноземним капіталом.
28. Страхування життя як форма індивідуального інвестування.
29. Страхування кібер-ризиків: сутність та перспективи розвитку в Україні.
30. Страхування природно-кліматичних ризиків: сучасний стан та перспективи розвитку.
31. Стрес-тестування в системі ризик-менеджменту банку.

32. Сучасна практика управління ризиком кредитоспроможності клієнтів банку.
33. Українські страхові компанії в системі фінансово-промислових груп.
34. Управління активами банку.
35. Управління активами компанії зі страхування життя.
36. Управління бізнес-процесами в банку.
37. Управління валютним ризиком банку.
38. Управління капіталом банку.
39. Управління кредитним портфелем банку.
40. Управління операційними ризиками банку.
41. Управління пасивами банку.
42. Управління проблемними кредитами в банківській діяльності.
43. Управління процентним ризиком банку.
44. Управління ризиками банківського споживчого кредитування.
45. Управління ризиком незбалансованої ліквідності банку.
46. Управління ризиком неплатоспроможності підприємства.
47. Управління ринковими ризиками в банківській діяльності.
48. Управління страховим портфелем.
49. Управління фінансовою стійкістю банку.
50. Фінансова стійкість банківської установи: сутність та методи управління.
51. Фінансова стійкість страхової компанії: сутність та методи управління.
52. Фінансовий результат страхової компанії: формування та використання.
53. Фінансові ризики діяльності організації: сутність та методи управління.
54. Фінансові ризики факторингової компанії: сутність та методи управління.
55. Фінансові стратегії діяльності страхових компаній України.

**Зразок заяви про закріплення теми курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

Зав. кафедри страхування, банківської
справи та ризик-менеджменту
д.е.н., проф. Приказюк Н.В.

студентки 1 курсу ОС «Магістр»,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»,
освітньої програми «Фінансові інститути
та ризик-менеджмент»,
денної (заочної) форми навчання
Іваненко Іванни Іванівни
моб.: 067 123 45 67
e-mail: ivanenko@gmail.com

ЗАЯВА

Прошу закріпити за мною тему: «_____» для написання
курсної роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів».

Науковим керівником прошу призначити (науковий ступінь, посада,
П.І.Б. викладача).

Дата

Підпис (Іваненко І.І.)

**Календарний план написання та захисту курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

№	Графік виконання курсової роботи	Строки виконання курсової роботи
1.	Обрання теми та керівника курсового проекту	жовтень 2021 року
2.	Співпраця по курсовому проекту з науковим керівником	відповідно до індивідуального графіку, узгодженого з науковим керівником
3.	Подання керівнику першого варіанту курсового проекту*	до 09.04.2022
4.	Подання виправленої відповідно до зауважень курсового проекту науковому керівнику для перевірки роботи ним на плагіат	до 09.05.2022
5.	Подача повністю готової роботи та супровідних документів з підписом наукового керівника у роздрукованому вигляді на кафедру	до 23.05.2022
6.	Дата захисту курсового проекту**	30.05.2022

* - остаточні строки взаємодії з науковим керівником визначаються індивідуально між студентом та викладачем

** - дата захисту є орієнтовною, оскільки остаточно її визначає деканат ближче до сесії, форма захист онлайн чи офлайн також визначатиметься керівництвом факультету ближче до дати, виходячи із епідеміологічної ситуації

**Структура курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

№ з/п	Основні частини роботи	Рекомендований обсяг курсової роботи, сторінки	
1.	Титульний лист	1	
2.	Зміст	1	
3.	Вступ	1-2	
4.	Основна частина		
4.1.	Розділ 1 (постановка проблеми, теоретичні основи, огляд літературних джерел) <i>Рекомендовано не розділяти на параграфи</i>	5-7	Рекомендований мінімальний обсяг одного параграфу – 5 стор.
4.2.	Розділ 2 (аналітична частина) <i>Рекомендовано 2 параграфи</i>	10-15	
4.3.	Розділ 3 (конструктивно-рекомендаційна частина) <i>В залежності від змісту розділу рекомендовано без розподілу на параграфи</i>	5-10	
5.	Висновки	1-2	
6.	Список використаних джерел	Без обмежень	
7.	Додатки (таблиці, вхідні дані для розрахунків, допоміжні дані, форми документів)	Без обмежень	
8.	Разом без додатків (рекомендовано)	min – 25 max – 35	

**Зразок оформлення змісту курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів»**

Тема курсової роботи: «Інвестиційна діяльність страхових компаній в
Україні»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	3
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ.....	9
2.1. Законодавче регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній.....	9
2.2. Інвестиційний портфель TOP-5 страхових компаній зі страхування життя.....	15
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ.....	23
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ.....	34

**Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів»

на тему:
«ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ»

Виконала:
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»,
освітньої програми «Фінансові інститути
та ризик-менеджмент»,
денної форми навчання
Іванна ІВАНЕНКО

Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри страхування,
банківської справи та ризик-менеджменту
Оксана ЛОБОВА

Київ – 2022 р.

**Зразок оформлення основної частини курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів»**

РОЗДІЛ 2

**ПРАКТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ
НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ**

} 2 пустих рядка

2.1. Нормативно-правове регулювання банківського кредитування населення

} 1 пустий рядок

У сучасних умовах кредитні відносини між банками та населенням набувають широкого розвитку. Водночас банки надають населенню споживчі кредити, серед яких особливою популярністю користуються кредити на поліпшення житлових умов, придбання та будівництво об'єктів житлової нерухомості, а також кредити на невідкладні потреби.

...

Отже, проведене вище дослідження показало, що надання банками кредитів фізичним особам має важливе значення в забезпеченні сталого розвитку національної економіки. ...

} 2 пустих рядка

2.1. Сучасний стан банківського кредитування населення

} 1 пустий рядок

На сьогодні існує велике різноманіття банківських кредитів населенню. Найбільш поширеними є наступні ознаки класифікації...

Зразок оформлення вступу курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів»

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Банківське кредитування населення відіграє важливу роль у соціальному та економічному розвитку країни, сприяє підвищенню соціальних стандартів, впливає на формування платоспроможного попиту, що, в свою чергу, стимулює процес суспільного відтворення. Наразі вагома частина громадян України не мають змоги купувати товари тривалого користування за рахунок поточних доходів та мають потребу у швидких короткострокових позиках.

...

Вивченню та дослідженню особливостей розвитку та сучасної практики банківського кредитування населення в Україні присвятили свої праці В.Д. Базилевич [2], З.М. Васильченко [4], Н.І. Версаль [8], І.О. Лютий [15], Т.В. Майорова [18], В.І. Міщенко [20], Л.О. Примостка [25], С.В. Науменкова [20], О.В. Тригуб [32], В.І. Савич [15] та інші.

Метою курсової роботи є узагальнення теоретичних засад організації банківського кредитування населення, з'ясування особливостей становлення та розвитку кредитування фізичних осіб у практиці вітчизняних банків, а також визначення напрямків підвищення ефективності банківського кредитування населення в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити необхідність та сутність банківського кредитування населення;
- з'ясувати основні етапи становлення та розвитку споживчого кредитування в Україні;
- уточнити особливості розвитку іпотечного кредитування населення на сучасному етапі;
- запропонувати напрями підвищення доступності банківських кредитів населенню в Україні.

Об'єктом дослідження є сукупність економічних відносин, що опосередковують кредитну діяльність банків.

Предметом дослідження виступають теоретичні засади та практичні аспекти банківського кредитування населення в Україні.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти (закони України, інструкції та положення Національного банку України тощо), навчально-методична література та наукові публікації за темою курсової роботи, статистичні звіти Державної служби статистики України, Національного банку України, фінансова звітність банків.

Апробація результатів дослідження (ОПЦІОНАЛЬНИЙ ПУНКТ). Основні положення та результати дослідження доповідались й обговорювались на науково-практичній конференції XII Міжнародна науково-практична конференція «Грудневі читання. Європейський вектор розвитку страхового ринку України» (м. Київ, 1-2 грудня 2020 р.).

Публікації (ОПЦІОНАЛЬНИЙ ПУНКТ). Результати дослідження відображено в одній науковій праці загальним обсягом 0,02 друк. арк.¹

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 34 сторінки, кількість рисунків – 9, кількість таблиць – 7, 2 додатки та 40 пунктів у списку використаних джерел.

¹ 1 друк.арк. = 40 тис. знаків

**Зразок оформлення ілюстрацій
для тексту основної частини курсової роботи
з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

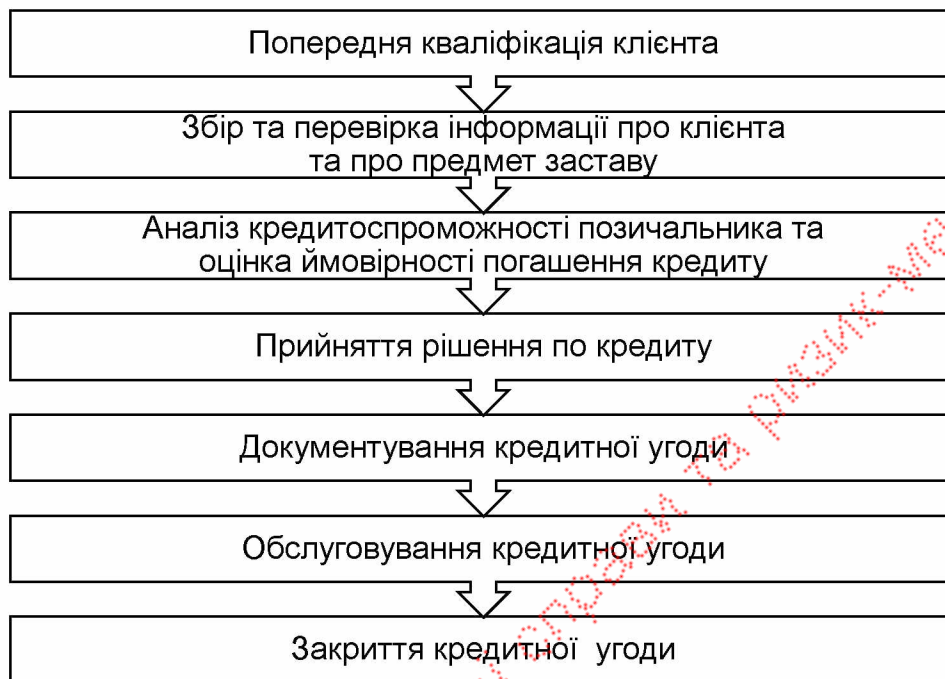

Рис. 1.2. Основні етапи іпотечного кредитування в банківських установах
Джерело: складено автором на основі [15, с. 38; 21, с. 35].

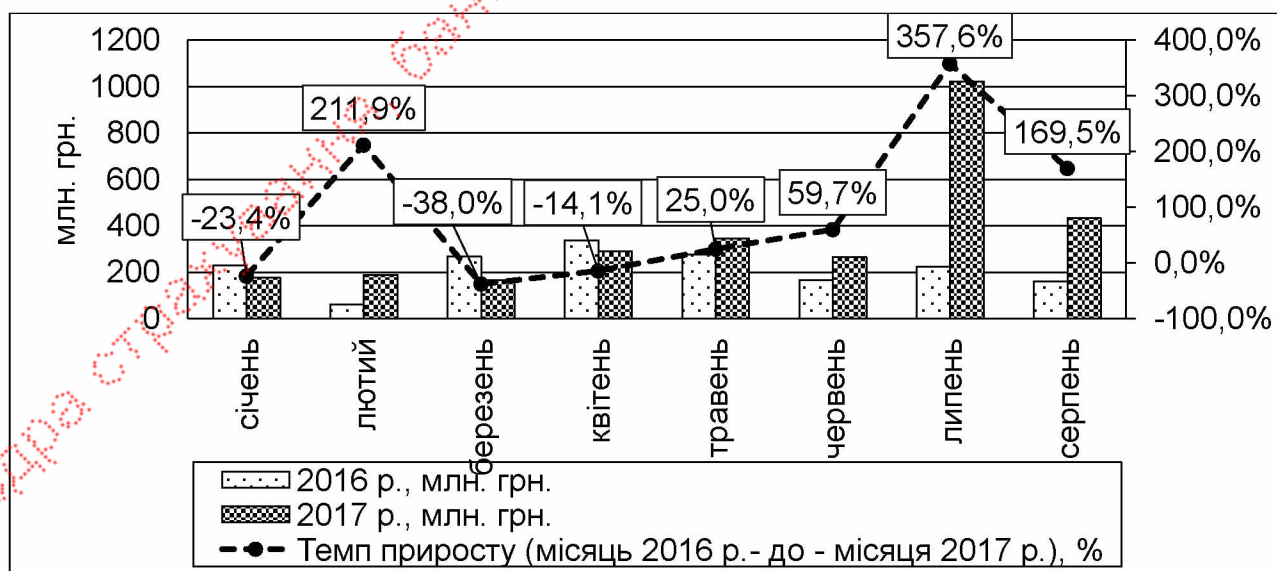

Рис. 2.3. Грошові надходження від продажу активів неплатоспроможних банків України у січні-серпні 2016 - 2017 рр.

Джерело: розраховано та складено автором за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України [11].

**Зразок оформлення таблиць для тексту основної частини
курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент
фінансових ринків та інститутів»**

Таблиця 2.5

Структура грошових надходжень до ФГВФО
у січні 2016 р. – серпні 2017 р.

№ з/п	Показник	За підсумками 2016 р.	За січень-серпень 2016 р.	За січень-серпень 2017 р.
1.	Кредити, млн. грн.	3914,5	3001,8	2820,1
2.	Надходження від здачі майна в оренду, млн. грн.	101,3	64,6	73,8
3.	Надходження від продажу активів, млн. грн.	3204,1	1724,0	2889,1
4.	Надходження від цінних паперів, млн. грн.	0	0	115,2
5.	Усього надходжень, млн. грн.	7219,9	4790,4	5898,2
6.	Частка кредитів, %	54,2	62,7	47,8
7.	Частка надходжень від продажу активів, %	44,4	36,0	49,0
8.	Частка надходжень від оренди, %	1,4	1,3	1,3
9.	Частка надходжень від емісії цінних паперів, %	0,0	0,0	2,0

Джерело. Розраховано та складено автором за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України [12].

Зразок оформлення висновків курсової роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та інститутів»

ВИСНОВКИ

Дослідження розвитку іпотечного кредитування в Україні дало можливість зробити ряд висновків:

1. Визначено, що іпотечне кредитування позитивно впливає на розвиток реального сектору економіки, який через канал іпотечних кредитів отримує не тільки інвестиційні ресурси, але й стимули для їх продуктивного використання, маючи на увазі необхідність повернення позик. Також воно дає можливість модернізувати виробництво, що сприяє підвищенню якості та конкурентоспроможності продукції й прискорює темпи економічного зростання країни.

2. Розглянуто основні етапи становлення та розвитку іпотечного кредитування в Україні. Встановлено, що головними стримуючими чинниками розвитку іпотечного кредитування в Україні є: криза на світових фінансових ринках, коливання курсу долара та інших валют, економічна нестабільність у державі, високі темпи інфляції, нерозвиненість механізмів залучення коштів населення, відсутність заможного середнього класу, високі ціни на нерухомість, висока вартість позик та порівняно низькі доходи основної частини населення.

3. З'ясовано, що основними джерелами ресурсного забезпечення іпотечних кредитних програм є: залучені банками кошти вкладників та власників депозитів, власні кошти. Здійснено порівняльну характеристику іпотечних програм, які пропонують вітчизняні банки, також проаналізовано діяльність Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, Державної іпотечної установи та АРЖК. Встановлено, що іпотечні кредитні програми, які пропонують банки України є майже недоступними для населення через високі ставки за кредитом, а програми, які пропонуються державою, – погано фінансуються.

4. Наведено пропозиції для вітчизняних банків щодо удосконалення кредитної політики у сфері іпотечного кредитування, а саме: подовжити строки надання кредиту; зменшити рівень процентні ставки за іпотечними кредитами; а також впровадити пільгове кредитування для осіб, які проживають за межами міста (в передмісті). Це дасть змогу наростити клієнтську базу, зменшити кількість прострочених платежів за основним боргом та процентами, адже доходи банку формуються не лише за рахунок високої вартості послуг та кредитних продуктів, але й за рахунок розширення їх асортименту та збільшення обсягів.

Вимоги до оформлення літератури

Вид праці	Бібліографічний опис
Словники, енциклопедії	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т. Ред. Т.І. Єфименко. Київ: ДННУ «Акад. фін. управління». 2013. Т.2. 648 с. 2. Словник-довідник банківської термінології. Ред. В.І. Міщенко. Київ: Національний банк України. Центр наукових досліджень. 2013. 176 с. 3. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: навч. посіб. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. 2-ге вид. Київ: Знання-Прес. 2008. 263 с. 4. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, А.С. Шолойко та ін.; ред. Р.В. Пікус. Київ: Логос. 2015. 508 с.
1 автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Приказюк Н.В. Менеджмент у страхових компаніях: лабораторний практикум. Київ: Компринт. 2015. 247 с. 2. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підручник / В.М. Шелудько. 2-ге вид., стер. Київ: Знання. 2008. 535 с.
2 – 4 автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Онищенко В.О., Завора Т.М. Ринок фінансових послуг: підручник. Полтава: ПолНТУ, 2017. 409 с. 2. Лютий І.О., Савич В.І., Калівошко О.М. Іпотека: сучасні концепції, тенденції та суперечності розвитку: монографія. Київ: ЦУЛ, 2009. 548 с. 3. Цінні папери: підручник / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.]; ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2011. 1094 с.
Статті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилевич В.Д., Осецький В.Л. Інституційний концепт модернізації фінансових інститутів. <i>Фінанси України</i>. 2013. №5. С. 19-30. 2. Васильченко З.М. Розвиток ринку фінансових деривативів як інструментів ризик-менеджменту: світовий та національні аспекти. <i>Фінансові послуги</i>. 2017. № 2. С. 2-5. 3. Майорова Т.В., Прилуцька О.В. Регулювання діяльності Fintech-компаній в умовах глобалізації ринків фінансових послуг. <i>Фінансові послуги: наук-практ. збірник</i>. Київ, 2018. № 4. С. 2-7. 4. Тригуб О.В. Організаційні аспекти ризик-менеджменту при наданні лізингових послуг. <i>Бізнес Інформ</i>. 2014. № 6. С. 365-372.
Монографії	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лютий І.О., Юрчук О.М. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : монографія. Київ : Знання, 2011. 357 с. 2. Приказюк Н.В. Страхова система України: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : Логос, 2017. 611 с.
Дисертації	<p>Овсянникова Я.О. Фінансування проектів публічно-приватного партнерства: дис. к-та екон. наук : 08.00.08; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2014. 197 с.</p>

Продовження Додатку П

<p>Автореферати дисертації</p>	<p>Олійник Г.І. Механізм взаємодії страхових компаній та банків на ринку фінансових послуг: автореф. дис. к-та екон. наук: 08.00.08; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2014. 22 с.</p>
<p>Матеріали конференцій, круглих столів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шолойко А.С. Порівняльна характеристика послуг класичного, такафул і мікрострахування. <i>Фінансово-банківські та адміністративні послуги: проблеми управління та перспективи розвитку</i>: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 листопада 2015 р.). Тернопіль: Астон, 2015. С 153 – 154. 2. Тригуб О.В. Удосконалення механізму продажу проблемних активів банків в Україні. <i>Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України</i>: Матеріали XIV Міжн. науково-практич. конференції (28-29 вересня 2017 р.) [Електронне видання]. URL: http://econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2017/Finance/Proceedings.pdf, С. 316-321.
<p>Нормативно-правові документи та інші електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14 (дата звернення 10.09.2018 р.). 2. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року: Постанова Правління Національно банку України від 18.06.2015 р. №391 (у редакції рішення Правління НБУ від 31.05.2018 р. №304). URL: https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=73007243. 3. Інформація про банківські групи. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=81452&cat_id=57513 (дата звернення 15.09.2018 р.)
<p>Книги іноземною мовою</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mishkin, S. Frederic. The economics of money, banking and financial institutions. 11th Ed. Pearson, 2015. 704 p. 2. Skinner, Chris. Digital Bank: Strategies to Launch or Become a Digital Bank. Marshall Cavendish International, 2014. 300 p. 3. Trygub, Olena. Changes in financial services industry of Ukraine over the last decade. <i>From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area</i>: Proceedings of the IInd International Scientific Conference (August 24th, 2018). Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2018. 132 p. pp. 113-116.

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилевич В.Д., Осецький В.Л. Інституційний концепт модернізації фінансових інститутів. *Фінанси України*. 2013. №5. С. 19-30.
...
8. Державний реєстр фінансових установ. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Derzhavnyi-reiestr-finansovyykh-ustanov.html> (дата звернення 01.10.2018 р.).
9. Інформація про визнані банківські групи. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=81452&cat_id=57513 (дата звернення 01.10.2018 р.).
...
18. Лютий І.О., Юрчук О.М. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : монографія. Київ : Знання, 2011. 357 с.
19. Огляд банківського сектору. Серпень 2018. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=75174148> (дата звернення 10.09.2018 р.).
20. Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Тлуста Г.Ю. Управління фінансовими ризиками: лаборатор. практикум. Київ : Логос, 2012. 280 с.
...
32. Продукти для агробізнесу ПАТ «Креді Агріколь Банк». URL: <https://credit-agricole.ua/agro-biznesu> (дата звернення 08.10.2018 р.).
33. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення 25.09.2018 р.).
...
41. Тригуб О.В. Специфіка діяльності вітчизняних банків на ринку факторингових послуг. *Проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 284-291.
...
42. European Central Bank (2017). Report on financial structures. URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/reportonfinancialstructures201710.en.pdf>
43. Mishkin, S. Frederic. The economics of money, banking and financial institutions. 11th Ed. Pearson, 2015. 704 p.

Зразок презентації курсової роботи студента

КУРСОВА РОБОТА ФАХОВОЇ СПРЯМОВАНОСТІ

Розвиток лізингу у світовій практиці

Виконав:
студент Тернопільського національного економічного університету
Іванівська Євгенія Сергіївна
Під керівництвом:
доцента кафедри економіки та управління підприємствами
Тернопільського національного економічного університету
Панченко Валентини Федорівни

Національний університет
«Юридична академія України»

1 ★

Вступ

Мета роботи:
визначити характерні особливості розвитку фінансового лізингу в Україні та країнах Європи та України.

Об'єкт дослідження:
система економічних і юридичних умов функціонування фінансового лізингу в Україні та країнах Європи.

Предмет дослідження:
якісні особливості розвитку фінансового лізингу на ринку фінансових послуг в Україні та країнах Європи.

2 ★

Система регулювання надання лізингових послуг в Україні та країнах Європи

До законодавчих актів, що регулюють ринок фінансового лізингу в Україні, належать:

- Закон України «Про фінансовий лізинг»;
- Закон України «Про фінансові послуги та управління банківською діяльністю»;
- Закон України «Про правовий режим України до Конвенції УНДРФА про міжнародний фінансовий лізинг»;
- Платформний кодекс (ст. 14, 20, 87, 92, 140);
- Господарський кодекс (ст. 263, 292, 339-351);
- Цивільний кодекс (ст. 806-809).

Ринок лізингових послуг країнах ЄС керується згідно з Конвенцією УНДРФА про міжнародний фінансовий лізинг, нормативне міжнародного законодавства та Директивним ЄС в галузі права ринку фінансових послуг, а окремі закони стосовно фінансового лізингу гармонізовані відповідно до чинного законодавства ЄС.

3 ★

Розвиток лізингових послуг в Україні

Рік	Середня вартість на 1 ОВ	Середня вартість на 1 ОВ	Середня вартість на 1 вантажівку	Середньомісячна зарплата
2010	0,12	24,80	18,00	0,30
2011	0,14	26,20	20,00	0,30
2012	0,01	00,00	0,00	0,00
2013	0,11	22,71	15,00	0,32
2014	1,00	20,00	10,00	0,40
2015	0,08	20,00	10,00	0,40
2016	0,10	20,00	10,00	0,40
2017	0,02	00,00	00,00	0,40
2018	1,70	100,00	40,00	0,50
2019	0,04	210,00	07,00	0,51
2020	0,08	00,00	14,70	0,51

4 ★

Розвиток лізингових послуг в Європі

Рік	Платіж	Термін	Вартість	Лізинг
2010	20,0	20,0	2,0	2,0
2011	21,0	21,0	2,1	2,1
2012	22,0	22,0	2,2	2,2
2013	23,0	23,0	2,3	2,3
2014	24,0	24,0	2,4	2,4
2015	25,0	25,0	2,5	2,5
2016	26,0	26,0	2,6	2,6
2017	27,0	27,0	2,7	2,7
2018	28,0	28,0	2,8	2,8
2019	29,0	29,0	2,9	2,9
2020	30,0	30,0	3,0	3,0

5 ★

Перспективи розвитку лізингу в Україні

6 ★

Висновки

Рекомендації щодо вдосконалення напрямів розвитку лізингу в Україні

- Лізингування юридичних осіб лізингодавці як фінансові компанії та консолідація регулювання лізингодавців
- Зниження ризиків бар'єри для лізингодавців
- Покращення платоспроможності та прозорості діяльності лізингодавців
- Інтеграція міжнародних стандартів аудиту фінансової звітності лізингодавців

7 ★

Дякую за увагу!

8 ★

Навчальне видання

ПРИКАЗЮК Наталія Валентинівна

ВЕРСАЛЬ Наталія Іванівна

ПІКУС Руслана Володимирівна

ЛОБОВА Оксана Миколаївна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо написання курсової роботи

**з дисципліни «Ризик-менеджмент фінансових ринків та
інститутів»**

для студентів освітнього ступеня «Магістр»

**спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньої програми «Фінансові інститути та ризик-менеджмент»**

денної та заочної форм навчання